

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

Konstantin Monomachs silvermynt

Arne, Ture J.

Fornvännen 24, 309

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1929_309a

Ingår i: samlar.raa.se

Halvmånformiga knivar i skelettgravar känna vi här först under romersk järnålder, speciellt per. IV, 2 (jfr O. Almgren, Die ältere Eisenzeit Gotlands, I, sid. 39). Även kombinationen med rak kniv och pryl talar för denna tidsbestämning. Hade föremålen förekommit i en brandgrav, hade Latënetid varit tänkbar, nu synes den mig helt utesluten. Även den omständigheten, att flera nu förstörda skelettgravar befunnit sig i närheten av det tillvaratagna fyndet, talar för, att vi ha att göra med ett av de i Skåne icke ovanliga flatmarksgravfälten från romersk järnålder.

T. J. Arne.

Konstantin Monomachs silvermynt.

I det stora fyndet av silvermynt från Oxarve i Hemse socken på Gotland funnos bl. a. 98 silvermynt, präglade för den byzantinske kejsaren Konstantin Monomach (T. J. Arne, Aufzeichnungen über in Schweden gefundene byzantinische Silbermünzen i "Studien zur vorgesch. Archäologie", Götzefestschrift 1925). Det har sedermera utrönt, att ytterligare två sådana mynt tillhört fyndet och numera besittas av f. landshövding Roos samt greve E. von Rosen på Räckelsta. Av samtliga Monomachmynten tillhöra 99 typen med kejsarens bild på åtsidan och den heliga jungfruns bild i helfigur på fränsidan (Sabatier 8, Wroth 16 och 17). Tack vare Livrustkammarens chef, baron R. Cederström, har det upplysts, att i Skoklosters samlingar finnes ytterligare ett sådant mynt, som för omkring 100 år sedan anträffades i koret till Elinghems ruinkyrka (Hangvars socken, Gotland).

T. J. A.

Några notiser om namnet "Fläskgraven" och användning av fläsk vid bergsprängning.

Tredje häftet av Fornvännen i år innehöll en intressant uppsats: "Fläskgraven på Läckö" av Årland Noreen. Det skildras där "ett djupt, i själva klippan utarbetat nästan cirkelrunt schakt, som av ålder kallas för Fläskgraven. Namnet kommer därav, att man tänkt sig att vid bergets urholkande med eld fläsk använts såsom bränsle". Författaren omtalar, att redan Olaus Magnus i sin historia berättar, att på Läckö slott "finnes en brunn, uthuggen i den hårda klippan, med ett djup av mer än 200 fot. Men denna urholkning har utförts ej ensamt med redskap av järn utan även med eld, som underhållits med trehundra de fetaste fläsksidor, varvid man dag för dag omväxlande anbragt elden och borttagit den. Ty bland dessa folk har man gjort den erfarenheten, att ingenting hastigare genomtränger den hårda stenen än späck eller svinister".